

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN VA BOKSLUT 2020-12-31

Samhällsbyggnadsförvaltningen har ett övergripande ansvar för kommunens planering och utveckling inom gata och park, lokalvård, fastighet och VA samt frågor som rör detaljplaner och byggnadsärenden.

Förvaltningsberättelse

Årets verksamhet

Örkelljunga kommuns vatten- och avloppsverksamhet (VA) ansvarar inom fastställda verksamhetsområden för

- Produktion och distribution av dricksvatten
- Avledning och rening av avloppsvatten
- Drift, underhåll och förnyelse av VA-anläggningar och VA-ledningar

VA-verksamheten ska uppfylla de krav och villkor som ställs enligt Lagen om allmänna vattentjänster (LAV 2006:412), Miljöbalken (MB 1998:808) och tillstånd meddelade enligt Miljöbalken (MB 1998:808) samt i Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter (SLVFS:2001:30).

VA-verksamheten distribuerar dricksvatten och renar avloppsvatten för cirka 2 900 abonnenter. Merparten av avloppsvattnet renas i avloppsreningsverket i Örkelljunga samt i ett mindre avloppsreningsverk i Skånes Fagerhult.

VA-ledningsnätet sammanbinds av cirka

- 152 km vattenledningar
- 122 km avloppsledningar
- 91 km dagvattenledningar
- 10 km lätt trycksatt spillvattensystem
- 50 tekniska anläggningar

Under 2020 har ett fåtal nya abonnenter (hushåll) anslutit sig till det allmänna ledningsnätet, vilket genererat anslutningsavgifter om cirka 370 000 kr exkl. moms.

Örkelljunga kommun producerar dricksvatten från borrade brunnar. Detta råvatten pumpas till vattenverken Eket och Örkelljunga för att beredas innan distribution till abonnenter runt om i kommunen, från Eket i söder till Skånes Fagerhult i norr.

VA-verksamheten är organisatoriskt en del av huvuduppdraget i Samhällsbyggnadsförvaltningen. I tabellen nedan presenteras antal tillsvidareanställda per 2020-12-31.

Personal	2020	2019
Kvinnor	0	1
Män	5	6
Totalt	5	7

Större projekt och händelser under 2020

Örkelljunga kommun har cirka 10 300 invånare och befolkningen växer. Fler invånare gör att behovet av dricksvatten ökar, samtidigt som belastningen på avloppsreningsverket och spillvattenledningarna också ökar.

VA-utbyggnaden

- Beslut som togs 2018, att under 2019 börja byta ut analoga vattenmätare till digitala vattenmätare, detta har inte kunnat verkställas varken under 2019 eller 2020. 2020 har inga vattenmätare bytts (förutom akuta byten och till industrier) på grund av rådande pandemi.
- Arbetet med ett nytt vattenskyddsområde i Eket pågår fortsatt (geografiskt område till skydd för en vattenförekomst med betydelse för vattentäkt)
- Arbetet med ett nytt vattenskyddsområde i Örkelljunga pågår fortsatt (geografiskt område till skydd för en vattenförekomst med betydelse för vattentäkt)
- Arbetet med ny vattendom för de nya vattenborrhör i Örkelljunga pågår fortsatt (en juridisk handling som utgör beslut och tillstånd för en vattenverksamhet)
- Projektet VA till landsbygden i Björkliden har fortsatt med bland annat tryckning under E4 samt under Flinkabäcken. Vi inväntar nu servitut för att få gräva på de olika fastigheterna.
- Projektering för utbyggnad av VA till området Öster om Hjalmsjön har påbörjats. Området ingår i VA till landsbygden.
- Nytt reservkraftverk och carport till detta är inköpt och färdigställt under 2020 på reningsverket i Örkelljunga.

VA-saneringar

VA-sanering innebär att ledningarna för vatten-, avlopp- och dagvatten läggs om och förnyas. Detta görs kontinuerligt och arbetet fortsätter oförtrutet. Inga större projekt har genomförts under året, men verksamheten har identifierat ytterligare ledningssträckor på spillvattennätet som är i stort behov av relining. Verksamheten arbetar med att ta fram förfrågningsunderlag för detta, då vi tyvärr inte är med på det ramavtal som Ängelholms kommun har upphandlat.

Underhållsarbete på ledningsnätet

- Arbetet med ovidkommande vatten fortsätter genom tex ytterligare utskick till de som tillför dagvatten till spillvattennätet.
- Relining av ledningssträckor och brunnsrenoveringar i Åsljunga har gjorts. Serviserna kommer att relinas i början av 2021.
- Ett mindre antal läckor har lagats.
- Ett mindre antal avloppsstopp har spolats på huvudledningarna.

Lagstadgad dokumentation för renings- och vattenverk samt rötgasanläggning

VA-enheten genomförde under 2018 och 2019 ett stort och resurskrävande arbete med att ta fram egenkontrollprogram med tillhörande arbetsrutiner för sina anläggningar. Dessa program och rutinerna är ett lagkrav och har under 2019 vidarebefordrats till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten underkände dokumenten varpå dessa har omarbetats utefter de anmärkningar som tillsynsmyndigheten angav i sitt yttrande. AR 11 är inskickat men AR 21 är fortsatt under bearbetning.

Arbetet med framtagandet av de viktiga dokument som behövs för VA-planen blev avblåst under 2019. Under 2020 har arbetet återupptagits och underlag för en dagvattenpolicy har tagits fram och en skyfallsutredning har färdigställts under hösten 2020. Dokumenten har dock inte sammanställts i en VA-plan och därmed inte kunnat redovisas för Länsstyrelsen.

Rötgaskammaren på Örkelljunga reningsverk som blev underkänd vid besiktning och har renoverats från november 2019 och en bit in på 2020. Anläggningen är nu godkänd och fullt fungerande.

Skyddsronder på samtliga VA anläggningar, som skulle genomförts i november/december 2020, har inte genomförts. Detta då verksamheten övergår till Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp (NSVA) från 2021-01-01 som kommer att utföra en egen skydds rond i början av 2021.

Reinvesteringsplan av VA-ledningsnätet

VA-enheten arbetade vidare med åtgärderna som togs fram i reinvesteringsplanen från 2017–2018.

Underhållsarbete på VA-fastigheter

- Nytt staket runt VV 11 i Örkelljunga är uppsatt.
- Nytt staket på TS 11 är uppsatt.

Efter tillsyn och periodiska besiktningar av både renings- och vattenverken arbetar vi löpande med de åtgärds punkterna som finns. Några av de åtgärds punkter som åtgärdats 2020 är:

- Renovering av rötgaskammaren.
- Fortsatt målat väggar, tak, golv och vattenledningsrör VV11.

Underhållsarbete på VA-anläggningar

- Bytt skrapor på både AR11 och AR21.
- Ny slamavvattare samt utlastningsskruv till AR11 är installerat och klart.

Utbyggnad av avloppsreningsverket

Arbetet med att ta fram underlag för nytt reningsverk pågår och kommer att fortgå under 2021. Bland annat utreds om det finns ett politiskt beslut för ett nytt reningsverk och om behovet finns.

Nytt vattenverket

Arbetet med det nya vattenverket i Örkelljunga fortsätter. Vi inväntar bland annat vattendom. För att ändå föra projektet framåt har en tänkt ledningssträckning från de nya borrorna till verket tagits fram.

Ekonomi

Årets verksamhet genererar ett negativt resultat på 1,3 mkr. Negativt resultat beror främst på reglering av befarade (-0,5 Mkr) samt konstaterade (-0,2 Mkr) kundförluster, reparation/underhåll av rötgaskammare vid avloppsreningsverket (-0,4 Mkr) samt medlemskap NSVA (-0,2 Mkr). Personalkostnader inklusive tillfälligt inhyrd personal redovisas i nivå med budget. Räntekostnaderna uppgick till 1,3 mkr, vilket motsvarar räntekostnader jämfört med 2019. Det negativa resultatet för VA-verksamheten innebär att skulden till abonnenterna minskar från 1,1 mkr vid årets början till 0,2 Mkr i fordran mot abonnenterna per sista december 2020.

Investeringar

Investeringsbudgeten för den avgiftsfinansierade VA-verksamheten omfattar 24,9 Mkr och utfallet är 7,9 Mkr (2,0 Mkr). De största avvikelserna finns i projekt för Ombyggnad vattenverk (+5,3 Mkr), Industriområde Skånes Fagerhult (+3,0 Mkr) samt Exploatering Skåneporten Nordöst (+1,4 Mkr) som blivit förskjutet i tid.

Verksamhetsmått - producerat jämfört med debiterat

Under 2020 producerade Örkelljungas och Ekets vattenverk totalt cirka 590 000 m³ dricksvatten. Ett antal mindre vattenläckor har reparerats och spolning av dricksvattenledningarna görs cirka två gånger/år (uppskattad vattenåtgång 18 000 m³). Förutom att vi debiterar preliminära årsförbrukningar månadsvis finns det även ett mörkertal för vattenåtgången såsom vatten till både interna och externa entreprenader, släckvatten till räddningstjänsten och dylikt.

Framtid

Den förväntade befolkningsökningen i kommunen ställer större krav på utökad verksamhet vid Örkelljungas avloppsreningsverk. Utredningen av nytt avloppsreningsverket samt projektering för ombyggnad och tillbyggnad av vattenverket i Örkelljunga är en del i Örkelljunga kommuns satsning på VA-utbyggnaden, och kommer att fortsätta över 2021 och under de kommande 5–6 åren.

Genom utbyggnaden tar Örkelljunga kommun ett krafttag för att främja kommunens långsiktiga utveckling och skapar förutsättningar för att kunna försörja de nya bostadsområden som planeras i kommunen. Det innebär en förstärkning och förnyelse av ledningsnätet för avlopps- och dricksvatten samt även en vattenförsörjningsplan för att säkra dricksvatten till nybyggnationerna i kommunen. Samtidigt måste de befintliga ålderstigna ledningarna hållas i brukligt skick. Arbetet med ovidkommande vatten i spillvattenledningarna fortsätter oförtrutet. VA-taxa har justerats under 2020 för att möta framtidens behov av kapacitetsökning i ledningsnät och anläggningar.

VA-verksamheten befinner sig situationen att en stor organisationsförändring genomförs 2021-01-01. VA-verksamheten kommer då att övergå till Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp (NSVA).

Finansiella rapporter

Räkenskaper

Resultaträkning VA (mkr)	Not	Kommun 2020	Kommun 2019
Verksamhetens intäkter	1	20,6	20,8
Verksamhetens kostnader	2	-16,4	-16,5
Avskrivningar		-2,9	-3,0
Verksamhetens nettokostnader		1,3	1,3
Finansiella intäkter		0,0	0,0
Finansiella kostnader		-1,3	-1,3
Årets resultat		0,0	0,0

Balansräkning VA (mkr)	Kommun 2020	Kommun 2019
Anläggningstillgångar		
Anläggningstillgångar	123,0	118,3
Akkumulerade avskrivningar	-74,5	-71,8
Pågående arbete	3,9	0,7
Summa	52,4	47,2
Omsättningstillgångar		
Förråd	0,5	0,1
Kundfordringar	3,3	2,5
Blanserat underskott	0,2	-
Kassa	11,1	7,8
Summa	15,1	10,4
Summa tillgångar	67,5	57,6
Skulder och Eget kapital		
Eget kapital	0,8	0,8
Årets resultat	-	-
Summa eget kapital	0,8	0,8
Långfristiga skulder		
Anslutningsavg	4,4	4,3
Skuld till skattekollektivet	59,6	48,7
Summa långfristig skuld	64,1	53,0
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	1,4	1,8
Övriga kortfristiga skulder	1,2	0,8
Balanserat resultat	0,0	1,1
Summa kortfristig skulder	2,6	3,7
Summa skulder och EK	67,5	57,6

Noter VA	Kommun 2020	Kommun 2019
Not 1 Verksamhetens intäkter		
Konsumtionsavgift	19,6	19,5
Anslutningsavgifter	0,2	0,2
Övriga intäkter	0,8	1,1
Summa Verksamhetens intäkter	20,6	20,8
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Löner och sociala avgifter	-4,7	-4,9
Pensionskostnader	0,0	0,0
Inköp av anläggnings och underhållsmaterial	-0,7	-0,9
Bränsle energi och vatten	-1,4	-1,5
Lokal och markhyror	-0,1	-0,1
Övriga tjänster	-3,1	-3,0
Övriga kostnader	-6,4	-6,2
Summa Verksamhetens kostnader	-16,4	-16,5

Redovisningsprinciper

Verksamhetens resultat- och balansräkning har upprättats i enlighet med Lagen om kommunal redovisning och de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning, samt med beaktande av Lagen om allmänna vattentjänster. En fullständig beskrivning av Örskelljunga kommuns redovisningsprinciper återfinns i kommunens årsredovisning. Nedan följer en beskrivning av väsentliga redovisningsprinciper för VA-verksamheten. VA-verksamheten utför inga uppdrag utanför verksamhetens huvudmannauppdrag enligt vattentjänstlagen, varför inga kostnader och intäkter uppstår som behöver särredovisas från huvudmannauppdraget.

Intäkter från VA-taxan

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras VA-verksamheten och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Prissättning för försäljning av verksamhetens tjänster regleras i VA-lagen enligt självkostnadsprincipen. När avgifterna överstiger kostnaderna särredovisas dessa som en skuld till abonnentkollektivet. Bedömningen är att överuttaget kommer att återföras under de närmaste åren.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk, har ett värde över ett basbelopp och som anses ha en ekonomisk livslängd på mer än tre år är upptagna till anskaffningsvärde med avdrag för planemåliga avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Finansnetto

Räntekostnader belastar VA-verksamheten med samma kalkylmässigt beräknade internränta som Örskelljunga tillämpar i sin övriga redovisning. Internräntan för 2020 är 2,5 %.

Avsättning pensioner

Avsättning av pensionsskuld är inte upptagen i balansräkningen. Pensionskostnader belastar resultatet genom personalomkostnadspålägg.

Fördelning av gemensamma kostnader

Örkelljunga kommuns VA-verksamhet är en del av huvuduppdrag Samhällsbyggnadsförvaltningen, varför olika resurser är samordnande i kommunen. För att redovisa ett rättvisande resultat för verksamheten fördelas dessa gemensamma kostnader till VA-verksamheten.

Fastställelsebeslut och tillgänglighet

Enligt vattentjänstlagen (§ 50) ska särredovisningen årligen fastställas av huvudmannen och göras tillgänglig för abonnenterna. Vid sitt sammanträde den 26 april 2021 fastställde kommunfullmäktige i Örkelljunga kommun särredovisningen för VA-verksamheten avseende år 2020. Särredovisningen görs tillgänglig genom publicering på kommunens hemsida.